



DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Magyarországon:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felolvasó szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legméréselőbb áránaként és mellet vétetnek fr.

Rügyek a nemzet fáján.

Debreczen, jan. 23.

Egy idő óta sokat beszélnek a magyar ifjúságról. Vannak olyanok, akiknek elismerését vivta ki az ifjúságnak, különösen az egyetemi ifjúságnak egy év óta tanúsított viselkedése, azok a mozgalmak, melyeket a keresztény erkölcs, a hazafiatalanság kiirtása s a nemzeti nyelv érdekében indítottak. Vannak ismét olyanok, akik rossz szemmel nézik azt, hogy az ifjúság nem a kávéházak füstös termeiben, nem a mulatóhelyek asztalánál tűnik ki, hanem azon a téren, hol megszoktuk komoly, meglett férfiak szereplését. Sokan, igen sokan kiáltják oda az ifjúságnak: tanulj, semmi közöd a napi élethez, az iskola padjain túl nem terjedhet a te világod, majd akkor, ha kilépsz az élet küzdő terére, te is tethatsz úgy, ahogy akarsz, teheted azt amit jónak látsz.

A gondolkodó elme igazán habozik, kinek adjon igazat. Mert tagadhatatlan, hogy a magyar ifjúságnak, — áll ez különösen a felsőbb iskolák hallgatóiról, — inkább ott van a helye a tudomány felszentelt csarnokaiban s nem az élet küzdő terén, hisz az ifju heve százszor eshetik tévedésnek áldozatul, az ifju kar nem elég erős ahhoz, hogy megküzdhesen az

ellenséggel, az ifju elme nem elég gyakorlott ahhoz, hogy saját maga irányítsa tetteit, az ifjuság rá van utalva az idősebbek tapasztalatira, a tapasztalatok nyomán megtisztult elme vezetésére. — Másrésztől azonban és ez azt hisszük sok igen jó érzésű, a haza sorsával nagyon is törődő embereknek a véleménye, mégis szükség van arra, hogy a napi élet mostani nagy küzdelmeiből a társadalmi kérdések okozta viharokból az ifjuság is kivegye a maga részét.

Az életnek kell nevelni az ifjakat, ez régi jelszó, azt hisszük, a világ minden nemzetének a neveléstudománya erre az alapra van építve. Az ifjuság közéletben való szereplésének bizonyos mértékben van jogosultsága, van addig, míg ez a szereplés el nem fajul. Mi az eddigi mozgalmakban az elfajulás tüneteit nem vettük észre. Bizonyos mértékben talán keresztül ment a határokon, de azért a bölcs mérsékletet, a cél nemességét, az eszközök óvatosságát az ifjuság legutóbbi mozgalmaitól nem lehet elvitatni. Még egy más dolog is szentesíti ifjaink munkáját, ez pedig nem más, mint a mult és jelen sivársága. Sajnos, a ma vezető nemzedék nem az, melyre az njjászületés alapjait le lehetne fektetni. Oh sokaknak vészett ki a jobb jövőbe vetett hite azért, mert nem bizik a jelenben,

a jelen idők embereiben. Sokan estek kétségbe nemzetünk jövő sorsa fölött azért, mert a jelenben jóformán minden nemesebb törekvés rut ellenségeskedésnek, visszavonásnak pártviszálynak volt a szülője. A jobb jövőt csak az ifjuság, csak a jövő nemzedéke teremtheti meg s annak már most belé kell magát gyakorolnia a harcba.

Emlékezzünk csak vissza a lefolyt napokra. Oly tüneteket észleltünk a társadalmi, gazdasági és politikai életben, mely világos jele volt az elfajulásnak. Akadtak olyanok, akik pártját fogták a nemzetietlen törekvésnek, a hitelenségnek, az erkölestelenségnek. Pártfogója akadt az uzsorának és hányan vetnek gátat ma is az uzsora kiirtására irányuló törekvésnek? Mindez azt mutatja, hogy a jelen társadalmának óriási fekélyei vannak, sőt az egész társadalom beteg, egyrészt valamely mélységes álom tartja lenyugózva, a kihalt remény, az elpusztult hit letargikus álma, másik része rossz, romlott alapjában és csak igen kis rész van, amelyik küzd ernyedetlenül a haza sorsának jobbra fordultán.

Csüggedt lelkű a földművelő nép, a haza lakosságának a zöme. Reményét veszítette a kisiparosság, csak a vezető emberek egy részének lelkében él még a hit, hogy minden jobbra fordul. Ámde

Tárcza.

Az elveszett paradicsom.

Írta: Michel Provins.

(Roger és Huquette hajnali három órakor térnek haza egy estélyről. A kocsiban Roger ur az egyik saroknak dől, Huquette a másik sarokba. Egy szót sem szólnak egymáshoz. Mikor a házuk közelébe érnek, Roger többszörösen kísérletet tesz, hogy Huquetteat szólásra bírja, de az egyetlen megjegyzésére sem reagál. A kocsi megáll: a hölgy jobbról, az ur balról száll ki. Hangtalanul mennek fel a lépcsőn. Az asszony benyit a boudoirjába, s anélkül, hogy csak megnézi a toronnyát, de akar lépni.)

Roger (megszólal). Még jó éjszakát sem kívánsz?

Huquette. Jó éjszakát.

Roger. Szeretném (Az ajtóhoz lép és megfogja a kilincset). Szeretném...

Huquette. Mit...?

Roger. Szeretném, ha meghallgatnál pár pillanatig.

Huquette. Szörnyen fáradt vagyok, és ha nem nagyon sürgős...

Roger. Sürgős, felettébb sürgős. Beszél nem kell veled, még pedig négy szem között. Főlégséges hangsúlyoznom, hogy teljesen nyugodt lehetsz...

Huquette. Jó. (Mindketten belépnek a szobába. Huquette kimerülten ül egy karos

székbe.) Hallgatok. (Hosszabb csend következik.)

Roger (miután egy ideig tétovázva nézte Huquette-t) Nem helyezkedel kényelembe?

Huquette. Nem.

Roger. Zavar a jelenlétem?

Huquette. Csak úgy, mint bármely idegené.

Roger. Ugy. Nem gondolod, hogy ez a harg...

Huquette (gunyosan)... házastársak közt kissé szokatlan. Kérlek, légy szives, térj rá a sürgős ügyedre. Mert, ha csak ez volt a mondanivalód, lekötölezel, ha magamra hagysz, mert álmos vagyok.

Roger (Gyors elhatározással). Tehát szabad kérdeznem, meddig fog tartani ez az állapot?

Huquette. Azt hiszem, mindvégig.

Roger. Mindvégig?

Huquette. Csodálkozol ezen? Ugy lát szik megfélekedtél a történetekről. Tehát emlékeztetlek arra, hogy nyolcz hónappal egybekelésünk után jónak láttad visszatérni Suzanne de Chantilly kisasszonyhoz, aki velünk házasságunk előtt is viszonyod volt. Bizonyára úgy találad, hogy elég ideig voltam boldog.

Roger. Látod, ez nem igaz; te minderre csak abból a levélből következtetsz, amelyet az a felakodó személy...

Huquette. Kérlek csak ne vádold őt! Ez a levél nagyon érdekes és tanulságos volt. Nem cselekedtél persze okosan, amikor miután egy ereklét a levéltárczádban őrizted, elvégre hibáztál vele szemben, ami-

kor engem vettél feleségül és természetesen nek találok, hogy utóbb megbántad tetteid és igyekeztél azt jóvá tenni.

Roger. De esküszöm...

Huquette. A köteleket, amellyel bennünket házasságunk összetűzött, te szétépted. Visszatértél arra a pontra, amelyen házasságunk előtt álltál. És én, mint látod, beletörődtem az új helyzetbe. Nem panaszkodtam botrányt sem csináltam és az ismerős családok nem is sejtik, hogy mi történt. Különben ez ma divatos és én csak osztozom meg annyi asszony sorsában. Hát legyen! Az úgy így renben van!...

Roger. Te idages vagy.

Huquette. Éa? Legkevésbé sem. Be felyeztem csupán a regényűrtket és nem vagyok hajlandó újat kezdeni.

Roger. Hát kérlek, joggal teszel nekem szemrehányásokat; hibáztam, vak voltam. Mindent elismerek; elvégre főképp mégis csak azokról a dolgokról van szó, amelyek házasságunk előtt történtek. Hisz ezek tulajdonképpen el is évültek már.

Huquette. És az a látogatás, amelyet Suzanne kisasszonynál házasságunk nyolczadik havában tettél?

Roger. Ismétlem belátom, hogy helytelenül cselekedtem, de lásd: minden bűrré van bocsátva és még a földi bírák sem ítélnék anélkül, hogy enyhítő körülményeket figyelembe vennének.

Huquette. A földi bírák ítélenek, ahogy nekik tetszik. Én egyszerűen asszony vagyok aki nem tudja a törvényt, de ismeri a jogokat és kötelezéseket. Nekem ad gyöngéd

csüggedt, reményevesztett néppel mire mehének ezek? Semmire! A mezőn le-
gelésző nyáját, ha megfélemlíti a zivatar
a villámcsapás, nincs pástior amelynek
szavára hallgatna. A szebb és jobb jövőt
tehát csak a jövő nemzedéke, az ifju-
ság teremtheti meg a magyar hazában.
Mi már nem érjük meg, avagy ha meg-
érjük is, csak az aggkor késői magányá-
ban, amikor az öröm már többé nem
öröm, amikor a fáradt test már pihe-
nésre vágyik. De megéri ezt az ifjuság
a most serdülő gyermekek, megéri azt,
amiről nagy Szechenyink s a magyar nem-
zetnek több más prófétája jóslélekkel ál-
modik: Magyarország lesz!

Az ifjuság küzdelmeiben tehát mi
inkább csak hajnalpirkadást látunk. Mi is
azt mondjunk a magyar ifjuságnak: ta-
nuljatok, ez az első, a tudomány teszi a
lelket acélozottá az élet minden vihará-
ban. Igen, tanuljon az ifjuság elsősorban
és ne csak a tudomány szentelt csarno-
kaiban, hanem apától is, ne lemondást
hanem kitartást, tanuljon lelkesedést, ön-
zetlenséget s ha e három dolgot megta-
nulja biztosak lehetünk, abban, hogy kint
az élet küzdő terén tetőtől talpig derék
magyar emberek lesznek, kikre minden-
kor számíthat a haza.

A bekövetkező idők csendes, demeg
feszített munkásságnak az idői lesznek,
amikor inkább van szükség dolgos kézre
és józanul gondolkodó főre, mint magas
röptű vezető szellemre. Nagy embereket
minden időben maguk a körülmények
teremtnek, ámde a munkásokat nevelni
kell. Ajánljuk ezeket ifjaink figyelmébe,
törekedjenek ők is zajtalan, de annál
eredményesebb munkára. Ma ők még csak
rügyek a nemzet fáján, de a tavaszi nap-
sugár a terménykenyítő eső kipattantja
majd a rügyek s megérleli a gyümölcsöt
is. Addig míg ezt elérjük, míg a gyü-
mölcsérés ideje eljön, ragaszkodjanak a
fához, a nemzethez, melynek életüket,
létüket köszönhetik, szeressék azt, sze-

ressék a hazát, mert ebből a szeretet-
ből fakadhat csak a nemzeti jólét, a nem-
zeti nagyság forrása!

A nagyvilágból.

— Az olasz király és a csár. Szt. Pétervár
ról jelentik hogy az újévi fogadás alkalmával
a csár fellünő hosszasan beszélgetett Monte-
bello herceggel francia és Morra di Lavriano
tábornok olasz nagykövettel. Ez utóbbitól a
következő szavakkal vált el a csár:

— Igen megleghangu üdvözlő táviratot
kaptam az én jó barátomtól, III. Viktor Emá-
nueltól. Reményemem hogy még ebben az esz-
tendőben Szent-Péterváron üdvözölhettem
Olaszország királyát!

— A góthai régens a munkanélküliekért.
Nemcsak nálunk dühöng a nyomor; egyebek
közt Németország különböző helyeiről is azt
jelentették, hogy ott rettentő nagy a munka-
nélküliek száma. A góthai régens értesülve a
munkások nyomoráról, elhatározta, hogy az
idém egyetlen udvari bált sem rendez hanem
az erre szánt összegeket a munkanélküliek
segélyezésére fordítja,

— Az özv gy olasz királyné Jeruzsálemben.
Párisi lapok szerint Margherita özvgy olasz
királyné tavasszal Rómától Jeruzsálemben
utazik és sorra látogatja a szent helyet.
Visszautazásában meglátogatja Romániát,
Ausztria Magyarországot és Montenegrót.

— Vilmos császár amerikai jachtja. Ber-
linből telefonálják lapunknak! Henrik her-
ceggel február 22 én délelőtt érkezik New York
ban hogy Vilmos császárt Amerikában épült
jachtjának vizre bocsátása alkalmával képviselje.
Az érkezés napjának estéjén színházi
diszeldadás lesz. Henrik herceggel vasárnap
kirándulást tesz a Hudson-folyóra. Hétfőn
Washingtonba megy, a hol a Fehér házban
meglátogatja Roosevelt elnököt, a ki a látog-
latást viszonzni fogja. Hétfőn a herceg és

az elnök együtt utaznak New Yorkba. Ked-
den lesz a Meteor névre keresztelt császári
jacht ünnepies vizre bocsátása melyen a ke-
resztelést az elnök leánya, Roosevelt Alice
végzi. Este New York városa diszvacsorát ad
Henrik herceggel tiszteletére. Szerdán a her-
ceggel meglekinti a város látványosságait, este
pedig résztvesz egy disztrakomán melyet a
new yorki lapszerkesztők és kiadók közre-
működésével a Staatszeitung rendez. Csütör-
tökön gyásznap lesz Mac Kinley emléke-
zetére. Valószínű, hogy Henrik herceggel Bos-
tonba és Csikágóba is ellátogat.

— Holub Emil betegsége. Dr. Holub Emil-
nek a híres afrika utazónak állapotában is-
mét rosszabodás állott be. A tegnapi este ki-
adott bulletin szerint a beteg erője nagyon
csökkent s alig vesz magához valami táplálé-
kot. A tudós környezetét nagyra nyugtala-
nitja a beteg állapota,

A meteorológiai intézet.

Debreczen, jan. 23.

Konkoly Taege Miklósnak, az Országos
Meteorológiai és Földművelési Intézet tu-
dós igazgatójának telepítési és birtokpolitikai
cziókra tett ajándéka alkalmából a süjtő
általános vonásokban megemlékezett a ve-
zetése alatt álló országos meteorológiai ál-
lomásról is. Ez az állomás ma közel hozat-
ván a földművelés érdekeihez: országos fi-
gyelem tárgya. Ki hitte volna, hogy midőn
odalent a sík Alföldön hibabálódik a kálász-
tenger és zsendül a buza: ezer szem tapad
izgatott várakozással a meteorológiai állomás
felé, vajjon milyen időt jelent másnapra?
Jótekonny szellős, érlelő meleglet e, széles-
dedt vak nyári meleggel, mely megszorítja a
fejlődő buzaszemet vagy vibart, mely iete-
riti az ég áldását és tönkreteszi reményein-
ket? És évek során, hogy az állomás időjeli
zései beválnak, egyre fatalisztikusabb meg-
győződéssel bizunk a meteorológiában.

1778 ban Mannheimben, a badeni her-
ceggel elnöklete alatt tudós társaság alakult,

séged, hűség és szeretetted és egy napon
vissza vetted, hogy mást ajándékozz meg
vele. Most, hogy nem veheted többé amott
hasznát, ismét nekem ajánlod föl. Én pedig
köszönöm szépen. — Nema kérek belőle
többé!

Roger. A megbánásommal nem törődés
tehát?

Huquette. Nem veszed zokon, ha egész
határozottan kijelentem, hogy: nem!

Roger. Pedig ha tudnád, hogy ezt a
szerencsétlen lépést hányszor megnántam,
milyen keserű szemrehányásokkal illettem
magam azért, hogy képed csak egy pillá-
natra is elveszítsem szemem elől, hogy meg-
tudtam feladkezezi azokról a kötelességekről,
melyekkel nekem tartozom, nekem, aki meg-
ismertette velem az igazi boldogságot, akit
oly mélyen oly forrón szerettem, akit imádoz-
tam is, és imádni fogok utolsó lehellet-
emig.

Huquette. Ah!

Roger. S mily fájdalmat okozott nekem
ez a változás! Ha azokra az órákra gendo-
lok, amelyet mi békés egyetértésben töltöt-
tünk együtt, ha szemembe jutott, mily angyali
jóságú voltál te hozzám, mily üdvöt éreztem
ha a közelemben voltál és ha tudnom kell,
hogy most mindezt elvesztettem, olyan nyé-

morultnak érzem magam, hogy ezerszerre
vágynám a halálba.

Huquette. Azt hiszed tán, hogy én bol-
dog vagyok? Van-e sejtelméd arról, mit
érez egy asszony, aki életének első és leg-
becsesebb illuzióját kegyetlenül szétromtva
látja? Sejtjed e, mily határtalan bensőséggel
ragaszkodunk ehhoz a férfhoz, akinek első
szőr tárjuk ki a szívünkben lakozó szerel-
met? O napunk, akinek meleglet és fényt
ontó sugarai fakasztják virágra lelkünk min-
den rügyét. Hiába igyekszel bennem életre
kelteni olyan érzelmeket, melyeket magyad
öltél meg.

Roger. Vald be, hogy erőt vett rajtad a
megindultság. Köny csillog a szemed ben...

Huquette. És mit mond ez? Azt, hogy
szenvedek. Az én fájdalomamból ne meríts se
jogot, se reménységet.

Roger. Az, hogy ez az állapot fájdalmat
okoz neked is, reménységgel tölt el...

Huquette. O nem!

Roger. De igen. Ez így nem tarthat to-
vább. Ez az állapot az örületbe kerget. Nem
élhetek tovább nélküled. Hallgass meg,
Huquette. Minden próbának alávetem ma-
gam. Nem akarom, hogy egészen megbeesás.
Lépésről-lépésre hadd közeledem hozzád;
csak akkor akarok melletted lenni, ha nem

vagyok terhedre, és híven teljesítem minden
őhajításod. Ezerszeresen akarom bűnbánatom
behizonyítani és rabszolgád leszek, Huquette,
boesánatodért!

Huquette (egy kis szünet után). Hiába!
Nem parancsolhatok a szívemnek.

Roger (megragadja a kezét). De e sziv
értem ver! Hiába tagadod, még mindig sze-
retsz! Lángoló orcád, reszkető ajkad, lázas
lúktetésed érthetően beszél. És... tudnod,
érezned is kell, hogy én mégis csak urad,
hitvestársad vagyok, aki imád, s akit egykor
te is érintetlen szived egész odaadásával
szerettél, akit — no vald be — még most is
szeretsz...

Huquette. Nem, nem!

Roger. Ne tagadd! Hisz tehatatod is
meghazudol! Még egyszer kérlek, Huquette,
beesás meg!

Huquette (egy másodpercnyi habozás
után hirtelen elhatározással kirántja kezé-
ből kezét). Elég, mitsem akarok róla többé
hallani!

Roger (lesujtva.) Mit mondasz? Hát meg
nem értettél?

Huquette. Bizonyára megértettelek, sőt
talán még jobban, mint hianéd. Még hirtel-
len bűnbánatod okát is megismertem. Nem
az igazi, mély érzelmek föltámadást látom

a Soczi-
azt tüzi
teorológ
szokati
sitásokk
és kiad

a hol il-
vagy e
felszólít
nács 17
tást. A
szat re

kozott,
Bruna
imi társ
teorológ
tek, az
háborul
lehet a
folytak

ban be
helytart
gel érth
reltetett
A villán

Ettől ke
észlelés
lörösen
ki 1835
orológia
megfigy
vár ostr
a hajlék
lelések

De
meteorol
egyidejű
csillagda
1848 tól

nár és 1
váralján
dett. Ege
ben har
gyallai
nagyobb
A r
tása 187

én benn
légkör,
a hangu
ségre ké
a hangu
gyok. Ké

Rad? ...
Huc
Rog
majd hir

Huc
az ajtóra
eiveszítv
gásban
gedva, le
igaztalan

hogy hig
oly őszin
beszélni
Rog
Ostoba v
a csatate
le volt gy
letet ter
mulva m
fölynitja
Huc
egy sikor
sokáig ta

A Societas meteorologia palatina, a melytől az a feladat, hogy Európában meteorológiai állomásokat állíttat fel. Felszerelt azokat saját műszereivel, ellátja a kellő utasításokkal, aztán az észleléseket összegyűjti és kiadja. E végből az akadémiákhoz, vagy ahol ilyenek nem voltak, az egyetemekhez vagy egyéb főiskolákhoz fordultak. Ilyen felszólítást kapott a budai egyetem is. A tanács 1781 áprilisában elvállalta a megbízást. A megfigyelések végzésére a csillagászat rendes tanára, Weiss Ferencz vállalkozott, aki 1785-ben jobblétre szenderülvén, Bruha Ferencz felváltotta azokat. A manheimi társaság éves jelentéseiben a budai meteorológiai feljegyzések rendszerint felvették, az utolsó 1795-ik évben, de az akkori háborúk megakasztották a közzétételt, jóllehet a budai csillagdán tovább is észlelések folytak és pedig 1815-ig a királyi várkastélyban berendezett vizsgáló helyen, majd a helytartótanács rendelkezése az 1815-ben épült geógráfiai csillagdánban, mely 1818-ban szenteltetett fel és már 1820-ban katasztrófa érte. A villám ütött be, tönkretévé a műszereket. Ettől kezdve kisebb-nagyobb szünetekkel az észlelések tovább folytak egész 1849-ig; különösen Mayer Lambert érdemel említést, ki 1835-től a megfigyeléseket főleg a meteorológiára fektetvén, igen szép és értékes megfigyelések birtokába jutottunk. A budai vár ostroma tönkretette a tudományt ezt a hajlékát, a műszerek elpusztultak, az észlelések elvesztek.

De nemcsak a budai csillagda végzett meteorológiai megfigyeléseket. A budaival egyidejűleg a kolozsvári és gyulafehérvári csillagdánban is végeztek hasonló feltételeket. 1848-tól Palhmann bányászati akadémiai tanár és 1849-ben Weszelovszky Károly Arvával meteorológiai megfigyelésekhez kezdett. Egeiben, Nagy-Szebenben, Debreczenben hasonló munka folyt. A Konkoly őgyallai obszervatóriuma mind híresebb és nagyobb lett.

A magyar meteorológiai intézet alapítása 1871-ben következett be. Az azeziót a

én benne, hanem inkább a parfümtől terhes légkör, az erős borok, a pezsgő ejtettek ebbe a hangulatba, amely békülésre, engedékenységre készítetett. Nem akarom kihalászni ezt a hangulatodat és különben is holtfáradt vagyok. Kérlek, hagyj magamra.

Roger (haloványan). Ez az utolsó szavad?

Huquette. Az utolsó!

Roger (néhány lépéssel közeledik feléje, majd hirtelen megfordul és kirohan az ajtón.)

Huquette (egy ideig meredten néz az ajtóra, amelyen Roger eltávozott, majd elveszítve eddigi önuralmát, fájdalmas zokogásban tört ki. Később egy kissé megnyugodva, letörli könnyeit). Hátha mégis csak igaztalan voltam? Oly közel voltam ahhoz, hogy higgyek neki... bűnbánata oly mély, oly őszinte volt... és oly szépen tudott beszélni... oh, Roger, Roger!

Roger (aki időközben szobájába tért). Ostoba voltam, hogy oly hamar hagytam el a csatateret. Bármint is mondott, félg már le volt győzve. Mi volna, ha még egy kísérletet tennék? Megpróbálom. (Egy perc múlva már ott van Huquette szobája előtt, fölyitja az ajtót és megáll a küszöbön.)

Huquette (mikor megpillanítja Rogert, egy sikolyjal a karjaiba veti magát és aztán sokáig tartják egymást forrón átölelve.)

Magyar Tudományos Akadémia kezdte meg a bizottságot küldött ki, hogy az ország szívében, Pesten, egy nagyobb észlelde állíttassék fel. Schenzl Guidó, a budai reáliskola professzora, az intézetben megkezdte az észleléseket és az ő működése helyét a jelzett akadémiai bizottság megvizsgálva, azt akadémiai észleldeinek deklarálta. Majd Hunfalvi Jánost bízták meg később egy magyar meteorológiai állomás felállítására vonatkozó javaslat kidolgozásával; az ő javaslatát 1868. április 6-án az akadémia elfogadta és ennek nyomán Eötvös József báró törvényjavaslatot dolgozott ki, a mit 1870-ben április 8-án a király szentesített. Az intézet első vezetője Schenzl Guidó volt. Magának az intézetnek egészen 1888-ig két asszisztense volt, ma az intézet kebelében 29-en vannak.

Uj fejlődési korszakot jelez dr. Konkoly Thege Miklósnak az intézet igazgatójává való kinevezése. Akkor a tisztikar száma 6 volt, ma 29, akkor az állomások száma 237, ma 765; akkor zivatar megfigyelő állomás nem volt egy se, ma van ezer, de 1500-ra óhajtják számukat fölemelni. Addig az intézet 29 ezer korona költségvetéssel dolgozott, 1900-ba már 184.978 koronás budgetje van.

Megjegyezzük, hogy az intézet a vallás- és közoktatásügyi miniszterium alá tartozott, idővel azonban a meteorológiának számos érintkezési pontja lett a földmívelésügyi miniszteriummal. Az állomás addig, tisztán tudományos rendeltetéséhez, új, gyakorlati fontosságú teendőkkel bízott meg, minek következménye az lett, hogy az intézet a földmívelésügyi miniszterium fenhatósága alá helyeztetett. Az átvétel 1893. január elején történt.

És az azóta lefolyt idő igazolta, hogy az intézet fejlődésére ez nem volt káros hatással, mert lehetővé vált az intézet munkakörének tágítása, különösen az utóbbi időkben való kifejlesztése, Darányi földmívelésügyi miniszter alatt nagy fejlődést mutat az intézet: a prognózis szolgálat kiterjesztése, az ombrometriai állomások szaporítása. Az első tisztán földmívelési érdek, hogy tudja a gazda, miként a következő munkanapjára milyen időket várhat? Az ombrometriai állomások felhasználásával a vízrajzi szükséglet szükségleteivel kellett számolni. A földmágnesség és nagyobb mérvű speciális meteorológiai megfigyelésekre új obszervatórium épült. És nem mi mondjuk elsőrendű külföldi szaktekintélyek ismerték el, hogy ez új intézet a modern kor minden igényének megfelel.

De minket, e fejlődést látva, főleg az érdekel, hogy az időjelzési szolgálat, mely táviratilag, ingyen közöltetik a gazdákkal, hogy válik alkalmassá és segédeszközzé a gazdának. Bizony, látnunk már már egyszerű, mándlis gazdákat is az időjelző táblák előtt, a kik úgy igazították a másnapi esetleges szénakaszálást, vagy gyűjtést, a mint az időjelző állomás derűs időt, vagy esőt jelzett. És az állomás sikerei fokozzák is a vele szemben való igényeket. Pedig az bizonyos, hogy túlságított követeléseket nem lehet kielégíteni és csodákat nem szabad követelni. Az esőnek beálltát perczre vagy órára pontosan megjósolni nem lehet, de azt meg lehet mondani, hogy a várható hő-mérséklet

vagy hőszűnyedés hány fokot fog tenni. Hosszabb időre érvényes és csálhatatlan prognózisok a jövő számára maradnak, bár a jelenben sem lehet komoly voltukat és tudományos alapjukat elvitatni, valamint azokat a hasznos szolgálatokat, melyeket a mezőgazdaságnak és tengerparti hajózásnak tettek.

A gazdasági meteorológiának problémája, hogy a növény-szervezetben összehalmozódó belső munkát miként fejezzük ki a meteorológia elek eredményeként, más szóval, hogy a növény fejlődése és a hőmérséklet között keressük a kapcsolatot és ezt alkalmas matematikai képlet alakjában fejezzük ki. Nagy jelentősége van a hidrografiában, a mennyiben a légköri csapadék egy része a folyóvizet táplálja; igen közelfekvő a gondolat, hogy a csapadékmennyiség és vízállás között bizonyos kapcsolatok kell lenni. Kétségkívül előtérbe lép az orvostani meteorológia, mely a kapcsolatot keresi az időjárás és közegészségügyi viszonyok között. Mind ezeket csak annak jelzésére, hogy a mezőgazdaság által lefoglalt tudomány ág okvetlenül új zónákra is eljut.

Vajjon sikerül-e a természet egyenlőtlenségeit kiegyenlíteni, esőben gazdag tájak vízből adni a szomjas sivatagnak? Hiszen az emberek merészsége már odáig ment, hogy — persze Amerikában — esőcsinálásra adják magukat. A kísérlet kudarczczal végződött, de a problémát nem tartják egészen lehetetlennek.

A meteorológiai intézet időjelzései már eddig is nagyhasznára voltak a mezőgazdálkodásnak. Munkálkodása szigoruan alkalmazkodik Darányi földmívelésügyi miniszter azon előírt fő föltételéhez, hogy a tárczájához utalt tudományos intézetek és a kísérletügyi állomások egész serege a maga tudományos céljai szolgálatában is keresse az étellel a konkaktust és igyekezzék gyakorlati, napi szükségleteket kielégíteni. Az immár kifejlesztett országos intézet nap-nap mellett ezt a föltételt valósítja.

Belföldi dolgok

Szell Kálmán állapota. Bécsből telefonálják a Budapesti Tudósítónak: Az a hír, mintha Szell Kálmán miniszterelnök tegnap ő felsége előtt magánkinalgatáson jelent volna meg és Gouichowski gróf külügyminiszternél látogatást tett volna, alaptalan. A valóság az, hogy Szell Kálmán miniszterelnök tegnap kocsizott ki először. Ő felsége előtt csak a mai renouciáció után jelenik meg, hogy ő felsége részéről betegsége alatt tapasztalt kegyes érdeklődésért köszönetet mondjon.

Szell Kálmán miniszterelnök, kinek Charras dr. császári tanácsos rakta fel az utolsó kötést, ma Bécsből elutazik és holnap a képviselőházban jelen lesz a vármegyei pénziárakról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál. Budapestben Herzel tanár kezeli tovább a miniszterelnököt, ki rövid időn át bajából teljesen gyógygyul.

A magyar-idecsi zendülés. Szell Kálmán miniszterelnöknek tegnap este táviratilag tudomására hozták a magyar idecsi tagosítás alkalmával történt zendülést. A miniszterelnök — mint értesülünk — azonnal elrendelte, hogy rögtön vizsgálat indíttassék annak a kidrítésére, hogy történtek-e övintézkedések az iránt, hogy az efféle tagosításnál rendszeresen előforduló zavargások meg

előzessenek és hogy a közigazgatási hatóság a fegyvert jogos önvédelemből használhatta-e?

Autonómia értekezlet. Báró Jósika Samu a következőkben hívja össze a 27-es bizottság többségének tagjait: »A katolikus autonómiát szervező gyűlés azon tagjait, a kik a 27-es bizottság többségének munkálata alapján állanak, felkérem, hogy e hónap 24-én (pénteken délelőtt 11 órakor a Hungaria szálló földszinti termében, ugyanott, a hol az első értekezlet tartatott, megjelenni sziveskedjenek«.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 23.

A legválságosabb a napokban, mikor a háboru a legerősebben dühöngött, még akkor sem kísérte az egész világ oly érdeklődéssel, feszült figyelemmel az Angliában elhangzó beszédeket, mint Chamberlainnek a parlament megnyitásakor mondott beszédéről érkező híreket és az ahhoz fűződő reményeket, magyarázatokat.

Az egész művelt világ, a népek milliói megkönnyebbülten lélegzenek föl és a de ringó remény általános lelkesedést kelt mindennél.

Tehát mégis! — ez a gondolat cikázik át millió és millió ember agyán, — tehát még is volt eredménye a csodával határos kitaratásnak, türesnek, a mesebeli legendás hősi bátorságnak; — tehát még sem hull annyi vér, annyi könyv hiába, van remény, hogy az embertelen háborúnak vége lesz, mielőtt remokba döntve heverne az utolsó farm, mielőtt holtan borulna földre az utolsó boer, ki hazájáért és a szabadságért küzdeni sikra szállott.

Van remény. Chamberlain, amit eddig nem tett, a békéri beszélt. Még ugyan bujdosít játszik a gyarmatügyi miniszter, egyik kijelentését siet gyengíteni a másikkal, az egyik percében tett ígéreteket leszállítja, mersékeli a következő percében, de mindez már nem azzal a felfuvalkodott, kihívó hangon történik, amivel eddig szokott beszélni, most már nem fanyegedőzik és — amit eddig szintén nem tett — a legnagyobb elismeréssel szól a boerok vitézségéről, hősiességéről.

Legérdekesebb a beszédben az, hogy Chamberlain letagadja azt, hogy ő eddig a boerok feltétlen megadását követelte. A szigorú feltételek okául azt adta, hogy Schalk-Burger egy ízben azt mondta, hogy ha a boerokat nem száműzik, képesek lesznek saját erejükkel és idegen segítséggel bizottságokat alakítani, amelyek nemzetüket és vallásukat visszaszállítják és az elnyomott nemzeti szellemet újra fölélesztik. Chamberlain hajlandó eltagadni, hogy a béke megkötése után a lehető legteljesebb amnesztia adassék, amely az igazság szempontjából azoknak, akik szerettek, csak megadható.

Beszéde további folyamán Chamberlain még azt hangoztatta, hogy Anglia már megkínálta volt régebben a boerokat békével, nem az ő hibája, hol el nem fogadták.

Az igaz, hogy Kitchenor tett ajánlatott a boeroknak, de feltételei olyanok voltak, hogy boer vezérek szóba se állottak vele. Az, amit Anglia most akar nyújtani a boeroknak, már sokkal több, mint amennyit eddig ígért, de még mindig nem felel meg a boerok követeléseinek, mert nem említi Dél-Afrika teljes függetlenségét.

Hogy pedig a boerok hajlandók lesznek ennek biztosítása nélkül tárgyalni, kérdés, a vezérek bizonyára jó fontolóra veszik helyzetüket és ha látják, hogy még huzamosabb ideig fognak elleaállhatni, a fegyvert aligha teszik le, folytatni fogják a harcot, és ha

majd Anglia teljesen kimerül, kénytelen el fogadni azokat a feltételeket, amiket ők diktálnak.

Egyről-másról.

Bámész tömeg . . .

Bámész tömeg mohón indul
Egy délután a templomba.
Hallgatni, hogy a szent esküt
A szép paplány miként mondja.

Az orgona sikoltva zug,
Oltár elé áll a paplány.
Rátékint az orgonista
Es az arca sápadt, halvány!

Az eszményi férj. Milyen legyen az eszményi férj? Erről értekezik Hort Laurinია amerikai író, a Cosmopolitan című havi folyóiratban. Szerinte a férj kötelessége mindekelőt, hogy — egészséges ember legyen. Mert például — mondja ő — idült gyomorhajos férjből sohasem lesz jó férj. Csúzbántalmas ember nem lehet jó apa. A férfiak multjának is tisztának kell lennie, nehogy apó szerelmi ügyeket lehessen a szemére vetni. A férfi csak szerelemből nőüljön és nejenek nyugodt életet biztosítson.

Modern vagyon. A bécsi Rothschild-ház — a feje Albert ur — ez év júniusában mér legét 11.116.594.672 korona 12 filényi aktív saldoval zárta le. Tizenegy millárd korona; ez nem kutyaf! És ennyije csak a bécsi háznak van. Hát a többinek még mennyije lehet! A macska irigyelje tőle. Megszerezte; hadd élveze, hisz az ové. Hanem az a furcsa a dologban, hogy az ilyen vagyont se zsidó, se liberális, se semmiféle „demokrata“ lap sohse hánytorgatja föl. — Arról se emlékezzek, hogy a bécsi Rothschildok milliárdos házában vajmi ritka vendég a — jótékony ság. Mint a (Deutsches Volksblatt) hitelesen megírja, évenként alig néhány ezer korona jut ott a szegényeknek. A háztartás is olyan hogy „holmi kishivatalnok családnak“ becsületesre válnék. De hát a szegény ember, mi kor — 4 százalékot véve alapul (holott a 10 százalék se sok) Rothschild Albert urnak — 440 milliónyi kamatot hoz a börzespekuláció és az ipari vállalatok nagy tömege évenként? Egy napra csupán 1.200.000 korona jut szegénynek. Oránként, nyomoruság, csak csupán 50.000 koronája van. De mi az, mi kor perczenként csak 833 koronát vág zsebre másodpercenként pedig, igazán aljas malicziája a sorsnak, 13 koronát.

A szellemidéző.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 23.

Rejtélyes eset foglalkoztatja a kövesdi csendőrséget. Kosóczki József kötelki lakos csizmadiamester, megúván a csekély jóvedelmet hajtó mesterséget, felcsapott szellemidézőnek.

Kosóczki egy szétszedhető asztalkával elindult vándorútra. Amint egyik vagy másik községbe érkezett, a kocsmában felállította az asztalát, s annak a kopogásával idézte a szellemeket, s ezektől kért az érdeklődő feleletü jövőre tájékoztatást.

A mult héten Kövesdre érkezett a szellemidéző s este már nagy közönség jelenlétében produkálta »művészetét«. Másnap Vibók Agnes, egy vagyono, fiatal özvegy asszony hívta magához a »művészt«. A menyecske, kinek a férje a nyáron halt el, szerelmes volt egy legénybe, és elhalt férjétől akart tanácsot kérni jövendő házaseletere nézve. A bűvész a kis asztallal megidézte az elhalt férj szellemét s kijelentette, hogy csak akkor lesz boldog, ha ezer forinttal megváltja elhalt férje büntet.

Ezután Kosóczki elmondta az asszonynak, hogy éjjelkor tegye az asztalra a pénzt, ő pedig menjen egy másik szobába s ott imádkozzon, míg a szellem ott járt, de ki nem merjen nézni, mert ha a szellem észreveszi, hogy lesnek rá, akkor nagy bajba kerülhet a lesekedő; Kosóczki pedig magára vállalta, hogy majd ő bevárja a szellemet és beszélni fog ve e.

Harmadnpra már megvolt a váltási összeg s a szellemidéző várta az éjjeli órát, mikor Vibók Agnes férje szellemének meg kell érkeznie. Az asszony ez idő alatt a másik szobában buzgón imádkozott.

Végre a kíváncsiság erőt vett rajta, ki ment a szobából s lopva betekintett annak a szobának az ablakán. Hol a szellemnek kellett volna megjelenni. Nagy meglepetéssel vette észr, hogy a szellemidéző a szekrényeket ürítgeti ki s az értékesebb tárgyakat csomagolja össze.

Az asszony ezt már nem tudta végig nézni, benyitott a szobába. Kosóczki ekkor akart menekülni a pénzzel és az összepakolt batyuval, a menyecske azonban utját állta, mire Kosóczki egy konyhakéssel mellbe döfte az asszonyt s azután a pénzzel és batyuval elmenekült.

A sérülés nem életveszélyes s a csendőrség másnap már elfogta a szellemidézőt, akire nem kevesebb, mint tizenöt rablási eset derült ki eddig.

A balázsfalvi koponya.

Tőök dr. véleménye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 23.

Az oly nagy port felvert balázsfalvi koponya ügye tegnap végre teljes megoldást nyert. Kétségtelen, hogy az nem Petőfié, hanem ránk nézve legalább teljesen értéktelen koponya.

Tudósítónk ma délelőtt felkereste Török Aurél egyetemi tanárt, az antropológiai intézet igazgatóját, a ki tegnap hozzá az intézetbe fűhezott koponyát rögtön alapos vizsgálat tárgyává tette. Megállapította, hogy az teljes szakértelemmel kikészített koponya, amely Petőfi daguerrotype képével összehasonlítva, kicsiny; az arczképen látható, fölfelé szélesedő erős homlok helyett keskeny, alacsony homlokkal; Petőfi arczához nem illő széles arczesontokkal.

A mi pedig a leglényegesebb egyéni sajátosságát képezte Petőfié s a koponya azonosságának megállapításánál is lényeges szerepet játszott volna: a kiálló felső bajszfereg, ennek a koponyán nyoma sincsen, ez a koponya minden tekintetben rendes fogazatu emberé volt. A Vasárnapi Ujságban közölt rajzokon e szemfog medre tulzottan és helytelenül van feltüntetve s bár a rajzok, mint olyanok igen szépek, korántsem adják vissza e koponya formáját és részleteit.

— Irja meg, kérem, — mondotta tudósítónknak a tudós tanár, — hogy a koponya teljesen értéktelen. Megvagyok győződve arról, hogy ez nem Petőfié. Reichenberger azt valahol vette vagy kapta. Eppen úgy juthatott hozzá, mint akarmelyik orvosnövendék, a kinek szükségese van ilyen koponyára. Különben sem hiszem, hogy Reichenberger maga áztatta volna ki a koponyát, mert ahhoz sebész létere nem értett.

Szerettem volna, ha egy ideig a vizsgálatomon alapuló véleményemet még tiok-

ban tartották volna, mert magam akartam azt néhány nap múlva publikálni. Neheztelenek is érte, hogy indiszkréczió utján már kiszivárgott vizsgálatom eredménye, de most már fölhatalmazom önt, hogy publikálja az én nevemben: a megéjtett vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a kérdéses koponya nem Petőfié. Vissza is adtam a koponyát a vizsgálat után nyomban Chitanu Ambrus és Bonán Ottokár tanároknak, akik a koponyát már el is vitték magukkal.

N A P I H I R E K.

— Debreczen város vagyona. Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző szolgálatosan működik hogy a város vagyonának pontos összeírásáról jelentést tehessen. A nagyszabásu munka már a befejezéshez közeledik, olyannyira, hogy csoportosítás a már meg is történt s tudhatjuk, mennyit tesz ki a város vagyona földekben. A városnak földbirtokban 20 millió 361.897 korona 63 fillér a vagyona; ez az összeg részletekben így oszlik meg: sámsóni birtok 207.200 korona, szováti birtok két millió 486.000 korona, debreczeni birtok: a) a szántóföldek 7.009.009 korona 75 fillér; b) legelő 9.561.702 kor. 63 fillér; c) beltelkek 1.097.961 kor. 25 fillér; összesen 20.361.897 kor. 63 fillér. A felvett leltár szerint a város vagyona mintegy 50 millió koronát tesz ki.

— Irodalmi ünnepély. A debreczeni ev. ref. főgymnáziumi önképzőkör a főgymnáziumi zenekör és főgymnáziumi vegyeskar közreműködésével f. hó 26 án d. e. 10 órakor a ref. főiskola dísztermében Mikes Kelemen emlékére Irodalmi-Ünnepélyt rendez. Belépő díj személyenként egy korona, családjegy három korona. A jövedelem egyrésze a Zagonban felállítandó Mikeszobor, másik része a főgymnáziumi zenekör részére lesz fordítva. Felü fizetéseket köszönettel elfogad és nyilvánosan nyugtázza az önképzőkör. A sikerültnek ígérkező ünnepély műsora a következő: 1. Rákóczy kesergője, Káldi átiratában. Énekl. a vegyeskar. 2. Dr. Gulyás István felügyelő tanár megnyitja az ünnepélyt. 3. »Mikes.« Irtá: Madai Gyula VIII. o. t. szavalja Kiss Pál VII. o. t. 4. Visszaemlékezés. Szerzette: Sz. Nagy József. Előadja a főgymnáziumi zenekar. 5. Emlékbeszéd. Tartja Madai Gyula az önképzőkör elnöke. 6. Bercsényi nótája, előadja: a zenekar. 7. »Mikes buja.« Irtá: Lévy József. Szavalja: Szombathy Kálmán VII. o. t. 8. Szurcunóták. Énekl. Rácz István V. o. t. és Lévy Gyula VII. o. t. 9. Elbeszélés Irták: Kiss Pál és Nagy József VII. o. t. Felolvasta Nagy József. 10. Klapka Induló, előadja a vegyeskar. 11. Vig. szavalat, előadja Baróthy István VIII. o. t. Rákóczi kesergője és induló. Előadja a zenekar.

— Betörés a polgármesterlakásába. Vakmerő betörést követtek el eddig ismeretlen tettesek. A város kellő közepében a polgármester tulajdonát képező házba törtek be s elvittek mintegy 120 korona értékű tárgyat. A betörést alighanem a helyzettel ismerős személyek követték el. A rendőrség megindította a legszigorubb vizsgálatot.

— Újabb kedvezmény. Lám Sándor Piac utcai üveg, porcellán és diszmu árú kereskedő készpénz vásárlásoknál 5% kedvezményt nyújt a tisztviselőknek; Bóczán Ferencz Hatvan utca 2 sz. a. fodrász üzlet

tulajdonos a tisztviselői egyesület tagjai részére berlet jegyeket 20% árkedvezményvel ad ki. Az igazgatóság.

— Kinevezés. A debreczeni kir. Itélőtábla elnöke Gavallér Dező máramaroszigeti lakos végzett joghallgatót a debreczeni kir. Itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— Botrány az állomáson. Csinos kis botrány játszódott le tegnap éjjel az állomáson. Weisz Ede és Csana Géza biztosítási ügynökök alaposan elkészülve mentek ki az állomásra az éjjeli vonathoz. A jegyváltásnál belekötöttek Szunyogh Sándor nyugalmazott kir. pénzügyigazgatóba. Szunyogh látva hogy a két ember nem józan a rendőr segítségét vette igénybe ellenük. A rendőr meg is szólította őket, hogy viseljék magukat tisztességesen mert különben baj lesz. Ez nem sokat ért a két ügynöknek úgy hogy a rendőr felírta a neveiket és megtette a feljelentést a botrányt okozó ügynökök ellen.

x. »Tartalékos tiszteknek és hadapródnak« szükségűt egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legutányosabban és szolid kivitelben készít Falkenflog és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest IV. Váci utca 34. Klottli főherceg utca 6. cs. és kir. fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható cég.

Amerikai párbaj.

— Válasz egy ifjunak. —

Debreczen, jan. 23.

Régi téma, sokszor tárgyalt és feldolgozott anyag. És mégis új, mégis megdöbbentő, ha a való életből kerül elénk a komoly kérdés: »mit tegyek, meg kell-e halnom?« Ime, lenyomatjuk egész levelét, a maga szomorú érdekességével.

»Öt évvel ezelőtt egy ballépést követtem el. Fiatal ember voltam, gondtalan és élni szerető, amolyan asszonyok által becézett »jó fiú« Főnökömnek szép és kaczer felesége volt. Hálójába kerültem. A szerelem sötét verme csak akkor lesz veszedelmes, amikor kivilágosodik. A mi viszonyunk is rövidesen napfényre jött. Főnököm egészen üzletember volt. Kard, pisztoly sohasem járt kezében. Dühös volt és gyáva. Ezt a kérdést is simán, csendben akarta megoldani. Amerikai párbajra hívott fel.

Ott stante pede elvett egy iv papírt, leült és dültől reszkető kezekkel írta a következő kötelezvényt: »Alulírott becsület szavamra kötelezem magam, hogy máától számított öt éven belül életemnek önközemmel véget vetelek. E kötelezettségem alól nem oldhat fel engem ellenfelem sem életében, sem halála által.« Nos, fiatal ember, szólt hozzám, itt van egy vörös és egy fehér gyufa. beteszem a kalapomban és húzunk. A ki a vöröset húzza, az atarja az okmányt, a másik pedig zsebre teszi azt. És húztunk. Szégyenemben és nehéz helyzetemben gondolkodni sem tudtam. A vörös jutott nekem. Aláírtam a nevem. Ő zsebébe tette halálos ítéletemet.

Nem festem meg öt évi életem szomorú folyását. Vezekeltem és beteg kedélyvel jutottam el az utolsó hetekig. Már csak heteim vannak.

És éppen most, a lejárat előtt, rendelt a sors számomra egy vigasztaló anygalt, aki titkos bánatomat a menyország minden üdvével igyekszik eloszlatni s akit szeretek lelkem és szívem minden atomjával.

Hát mit tegyek? Meghaljak? Megöljek egy másik lelket is; gyászba borítsak két családot, azért, hogy a gavallér becsületnek eleget tegyek? Ellenfelem rég meghalt. Elhetek-e én? Becsületes ember lehetek-e én? Mit mondtok emberek?

Mit mondunk! Azt, hogy önnek nem szabad meghalnia, Vétkezett és bűnhődött. Bűnhődött jobban a halálánál. Öt évi élet a halál fojtatos képevel szemünk előtt: több minden borzalmas hirtelen elmúlásnál. A végén is: ön nem követett el halálos bűnt, s talán amit tett, annak sem egészen ön az oka. Miért dobja el hát ifju életét!

Az a merőben igazságtalan és embertelen középkori fonákság, melynek ma még megrögzött kenyérszükségéből többé kevésbé hódolunk, immár végét járja. De még a pár baj rendszer legelsőrangú bajnokai sem ismerik el az amerikai párbaj korrektségét.

Mi — a magunk részéről — feloldjuk önt, s a véleményünkben; azt hisszük, osztózik minden olvasónk. Éljen ön bátran, becsületesen és nyugodtan s feljtsse el a könyvelmü ifju kor sötét, nehéz fellegét. — Önnek az élethez — isten és emberek nevében — joga van.

Színház. MUSOR.

Csütörtökön Teréz kapitány.

Pénteken. A páholy.

Szombaton. Gasparone.

Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág. —

Este: A zsidó honvéd népszimnű.

* A színházi előadások kezdete. A színház bizottság legutóbbi ülésén életrevaló indítványt terjesztettek elő Arról szözlött, hogy a színházi előadások ne hét, hanem fényoloz órák kezdődjenek. A bizottság az előrehaladt idő miatt már nem vehette tárgyalás alá, de mert nagyon komolynak és megfontolásra méltónak tartotta, a legközelebbi ülésre első tárgyként kitézte. Ugy gondoltuk hogy helyén való lesz és a bizottság véleményadását is megkönnyítjük, ha a közérdekű kérdésben színházunk bérlőközönségét megszavaztatjuk. Jó részben — el kell ismerünk — a bérlőközönség véleménye az irányadó s ha a bérlők túlnyomó többsége az előadások kezdetét fényolozkor czészárübbnek tartja, akkor a színházbizottság határozathozatala könnyebb lesz s resp. ktálva a véleményét, bizonyára a többség álláspontjára helyezkedik. Felkérjük tehát színházunk bérlőközönségét, sziveskedjenek a közérdekű kérdésben véleményüket lapunk szerkesztőségéhez nyolcz napon belül beküldeni s az eredményt a kitűzött határidő után közölni fogjuk.

* Az egyik nyári állomás sorsa eldőlt. Abban az érdekes vitában, a melyet a változott viszonyok mellett Debreczen színházának nyári állomási, illetve a felütt folytattak, hogy Nyiregyházán és Máramaros-Szigeten melyik színház társulat működjen: a Komjáthy, vagy a Makó-é, immár eredményt is értek el. — Az első, a nyiregyházi nyári állomásra nézve megrögtént a barátságos megállapodás Komjáthy, Makó és Nyiregyháza városa között. E szerint nyiregyházára Makó Lajos színházgató megv. társulatával s ő tart ott előadásokat. Mivel pedig Makó Lajos és társulata a temeskári színház vadot már

Husvétkor bevégzik, a debreczeni új szimfóniát a rendes szokástól eltérőleg, május 10-énél jóval előbb, mindjárt Husvét után Nyiregyháza megye s valószínűleg három hónapon keresztül tartott előadásokat.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör tánczesélye.

Január 26-án. Polgári-Kör bálja Bikában

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű tánczesélye Koronában.

Február 1-én. Bohóc-estélye Bikában.

Február 2-én. Iparos-Kör bálja Bikában

Február 15-én. Fülléregylet tea-estélye Bikában.

A lenyilatkozott Lónyay gróf.

Elfelejtet ígérlet.

— január 21.

A Sátor-Alja Ujhelyben megjelenő Felső magyarországi Hírlap írja szóról-szóra a következőket:

Gróf Lónyay Elemér ur a fővárosi napilapokban lezárta azt a hírt, hogy a magyarországi birtokait el akarná adni s kijelenti, hogy sem Stefánia hercegnő s az ő felsége, sem ő nem szándékoznak külföldön letelepedni.

Együttal kegyeskedik kijelenteni, hogy e szerint a birtokeladásról szóló hír hamis, mint azt a lapok előbbi híreiről is megállapította.

A gróf ur szuverén felsőbbség hangján tartott „megállapítására” — annak előrebocsátásával, hogy mi nagyon kevés szívt fektünk arra, hogy mit méltóztatik a gróf urak felőlünk megállapítani, — megjegyezzük hogy ez a „megállapítás” is valószínűleg téves, mert mi a gróf ur tisztelt személyével addig nagyon keveset foglalkoztunk. Mi csak is oly emberekkel szoktunk foglalkozni, a kik közödek munkálkodással kitűnnek, a kik a közügyeknek valamit használnak. Ebből a szempontból még — sajnos — nem volt szerencsénk Lónyay gróf urról megemlékezhetni. Azt pedig, a mi által a gróf ur világhírű lett, a mi demokráta gondolkodásunk nem tartja érdekesnek.

Kérjük tehát a gróf urat, hogy valamint ő nem megyünk az ő ablak alá Götterhaltet énekelni, ő se kegyeskedjék mi fölünk megállapításokat eszközölni.

Ha már mindenáron írni akar, inkább egyen szíves megírni az utalványokat azokól az épületekről, a miket a tüzkárosult odrog-olasziaknak még a nyáron megígérték a miket még mindeddig elfelejtett kitelni.

Különfélék.

+ Tüntetések egy darab ellen. Tamás csi kunyhója miatt, melyet nemrég a lexoni operaházban előadtak nagy lármát adt. A város legelső lakói számos aláírással ellátott levélben fölkerítették az igazgatót, hogy a darabot ne adassa többet elő, mert régi idők rabszolga életét elferdítve ábrázolja. Azok a jelenetek melyekben a rabszol-

gákat vérebekkel és mint Tamás bácsit kikerésesolják, a régi délamerikai állapotokat hamis színben tüntetik föl és sértik egy részét a lejjebb polgároknak kik egykoron szintén rabszolgatartók voltak. Hasonló módon tiltakoztak a darab előadása ellen más délamerikai várvsekba is.

+ Olaszország városainak népessége. A napokban jelent meg a legutóbbi olaszországi népszámlálás nyomán az olasz városok népességi viszonyaira vonatkozó statisztikai kimutatás. Nem érdektelen megtudni belőle hogy Olaszországnak 11 olyan városa van, amelynek lakossága fölülmúlja a 100 ezer lelket. Nekünk tudvalevően csak két ilyen városunk van. 3000—20.000 lelket számláló lakosságú városa 2828 van Olaszországnak. 5.266 városban 3000 leléknél kevesebb a lakosság. Csekély lakosságú falu amint nálunk igen sok van. Olaszországban alig akad. Mert ott például 5 olyan faluról tud csak a statisztika, amelyben 100, 55 olyan, amelyben 200 nál kevesebb ember lakik. Legalább ötszáz lakost számláló faluja már 1189 van Olaszországnak. 1000—3000 lelkes városa pedig 3502. A legutóbbi népszámlálás általán be igazolta hogy Olaszország népessége évszámlálásról-évszámlálásra gyarapodik sőt szaporodási aránya igen jelentős. Mindenesetle sokkal nagyobb Franciaországénál.

+ Angol hölgyek a tőzsdén. A tőzsdéjárték Londonban és egész Angliában az utóbbi időben igen nagy mérveket öltött. Az érték-tőzsdén nagyon elegáns fiatal urak jelentek meg akik nappal mint tőzsdéügynökök működnek, este pedig a legelőkelőbb szalonokban forog, hol a tőzsdéjártéka való kedvet terjesztik. Így aztán nemcsak sok arisztokratát, de elegáns angol hölgyeket is belevisznek a játéka. A hölgyek sokszor nyerne a tőzsdén de a legnagyobb részük veszít és veszteségeit meg is fizeti. Persze olyan is akad elég bőven kik nem fizetnek, [A játékdüh az angol hölgyek körében annyira terjedt, hogy már egészen aggodalmas mérveket ölt, de még nagyobb a veszedelm Amerikában, hol a különböző felkezetek lelkeszei emiatt a hölgyek tőzsdéjátéka ellen valósgos kereszties hadjáratot indítottak.

Egy honvédhadnagy bünei.

A nagyszabeni hadbíróóság vizsgálata.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 23.

Egy fiatal, volt kolozsvári honvédhadnagy könnyelmű botlásáról beszélnek hetek óta katonai körökben. A hadnagy, a kit nem régebben elhelyeztek Kolozsvárról: Szegedre ott több olyan dolgot követett el, amelyek fölül egy is teljesen elegendő arra, hogy tisztai rangjától megfosztásák. A hadbíróósági eljárás különben már folyamatban van a katonabíró ellen, akit fömentettek a csapat szolgálat alól és a nagyszabeni honvédhadbíróóságnál fogságba helyezték.

Könnyelmű élete sodorta a veszedelmbe a hadnagyot. Sokat mulatott, költségekbe vitte és hogy könnyelmű passzióit kiélvélhesse, időegyeteket csirgált. Amikor már a szegedi pénzüzetek nem számolták le a

váltóit, uzsorásokhoz fordult, akiknek kezében közül többé nem is tudott kiszabadulni.

A hadnagy, amikor már ismerősei nem irták alá a váltóit, a barátai által meghosszabbítás végett aláírt váltókat értékesítette. Volt eset, mikor egy-egy ezerkoronás váltót két száz koronáért értékesített.

Ily módon több szegedi tisztviselőt rántott bele a legkellemetlenebb adósságokba. Ezek a jótállók csak akkor jöttek tudomására a prolongált váltókkal elkövetett nagy visszaélésekre, amikor azokat most nekik beváltás végett bemutatták.

Még rutább ügye is akadt a hadnagy nak. Mulatságra készült egyik szegedi jótékony nőegylet, amikor az egyesület elnöknőjénél megjelent és azt a kérelmet terjesztette elő, adjanak neki át mulatságra szóló jegyeket, ő majd azokat értékesíti.

A nőegylet elnöknője közel 140 korona értékű jegyet adott neki át s ő azokat értékesítette is, de a jegyekért befolyt pénzt a maga céljaira fordította és azzal máig sem számolt el.

A nőegylet elnöknője többször telkért a hadnagyot, hogy a jegyek árával számoljon be, de eredménytelenül. Végre is a dologról jelentést tett a nőegylet választmányának. A jó szívű uriaszonyok megkönyörültek az eltevelyedett fiatal emberen és könnyelműségéért nem is jelentették föl a katonai parancsnokságnak.

A szegedi hadbíróóság közelebb befejezi a csunya ügyben a vizsgálatot és az adókat átteszi a nagyszabeni hadbíróósághoz, amely ezek alapján ítélni fog a katonatiszt fölött.

CSARNOK.

A komikus.

— Ebeszélés. —

Írta: Sz. Á.

Az apa pedig kezét nyújt fiának, — mert hát már az is férfi számba megy — a mit Béla tiszteletteljesen megcsókol s keblére borul a jó apának. ki karjára fűzve viszi be a házba. Még a bundás kutya is farkcsóválva üdvözli régi játszótársát s szűkölvé szaglálja körül.

Milyen más itt a levegő.

Milyen más itthon.

III.

Már két hete, hogy Béla haza jött, ez időt a mező vadászva vagy lovagolva töltötte. De a fiatal vér meguntá hamar az egy hangu életet, ő társaságba vágyott. Jólánnal sokszor elcsévegték az öregek öröme, kik már befejezett dolognak tekintették a házasságot a két fiatal között. Jolán érzett is némi vonzalmat Béla iránt s szívesen volt együtt vele s estenkint kiülve a lugasba a fiu elővetette nekedűjét, melyet mondhatni művészileg kezelte s hozzá kellett mes hangjával énekelte, Jolánt annyira lebi lincseltek, hogy mindég Béla közelében szeretett volna lenni. De a fiu hideg volt a leányhoz, őt nem érdekelte a falusi ártatlanság s inkább csak időöltésből, mint szerelemből társalgott Jolánnal.

Be be járt gyakran a városba, hol egy kis szintársulat volt jelenleg s a negyven-déglő termében szini előadást rendezett.

Béla rajongva a színészetért, megismerkedett velök, sőt néha a maccenást adva annyira ismerős lett köztük, hogy a szinpadra

is járatos lett. Itt ismerkedett meg Beregi Itonával, ki a társulat fiatal drámai színész nője volt s kivel hamar megbarátkozott.

A kedves modoru fiatal ember hamar be jutott a kis színészke kegyelme és kölcsönösen megszerették egymást. Béla alig várta, hogy a városba jöjessen, már kevesebbet volt otthon, mint nem. Szülei nem tudták mire valói e hirtelen változást s azt hívták, hogy valami könnyelmű társaságba egyeledett, nem engedték be a városba. Ki saláltak mindég valami okot, vagy a ló be teg, vagy a kocsi eltört, vagy bármi okot kerestek, csak hogy fiukat visszatartsák az elmenéstől. Béla is észrevette, hogy szülei sejtének valamit.

Szólni nem mert; mert ismerte atyjának szigorúságát és büszkeségét s hogy milyen előítéllettel viseltetik a színészet iránt. Kiket röviden komédiásoknak nevezett.

Sokszor vitába egyeledett apjával e miatt s a győztes apja lett, mert semmivel sem tudta meggyőzni, akárhogy is érvelt.

— Mit azok a színész komédiások. Te még azokkal le ülnél egy asztalhoz?

— Mért ne édes apám! Mind művelt és szellemes ember az, kik tanulnak s kiktől mi is csak tanulhatunk.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői-posta.

»Előfizető leánya Itona.« Belső soraira azonnal megadjuk a választ. Nagysád semmi hibát nem követett el azzal, hogy egy ismeretlen helyen egy helybéli fiatal urral megismerkedett. Nem egyéb az ily vonzódás, mint a patriaság vonzódása. Idegen helyen mindig örömmel látjuk azokat, habár nem szerosabb értelemben vett ismerősünk is, akik velünk egy helyen laknak és szinte jól esik, ha beszélgethetünk velük. Ugyan mi lenne a világból, ha egy ifju leányunk már ennnyi jogi sem lenne? Nem vagyunk mi mohamedánok, hogy a nőket elzárva tartjuk a férfi tekintetek elől. Mivelt fiatal ember megöccsülni tudja egy művelt hölgynek baráti vonzódását; mert lehet ám ismeretség nő és férfi között minden komolyabb számítás nélkül.

Súlyosabb része a dolognak, hogy az a fiatal ember nagysádnak nem köszönt, mikor ismét találkoztak; de édes Istenem, lehet e ezt arra magyarázni, hogy ez a fiatal ember nem akarta fentartani továbbra is az ismeretséget? Az a fiatal ember valami sürgős teendővel lehetett elfoglalva s hirtelenében talán nem is emlékezett vissza az ismeretségre, így nem volt bátorsága, hogy köszöntse nagysádat. De higgye el, hogy ha vissza emlékezett a multra, neki fájt legjobban ez az akaratlanul jött tévedés. A magyar ember lovagias a nőkkel szemben s nem akarjuk hinnit, hogy épen ez a fiatal ember képezne kivételt. Ez a gondolat nyugtassa meg nagysádat.

T. E. Sajnáljuk, de a kis tárcza nem felelt meg a kívánatomnak. Arra meg nincs időnk, hogy átdolgozzuk.

Budapestről kaptunk egy verselményt, mely maga nemében valóságos szörnyeteg. Válasz ment reá.

Szatyi. Adj életjelt magadról! Abban az ügyben szükség lenne reád.

Merengés. Ne merengjen, fiatal barátunk! Jobban teszi, ha készül az érettségira.



Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.87 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután

Debreczen—M.-Sziget—Körösmező

Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonat 12.41 délután
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.08 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat 8.50 este

Debreczen—Szerencs

Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.48 éjjel

Debreczen—Füzes-Abony

Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este

Debreczen—Nagy-Léta—Vértess

N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	" 6.18 este

Debreczen—Tisza-Lök

Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 9.17 délelőtt
"	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánás	11.20 délelőtt	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.09 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 2.08 délután
Budapest	2.38 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel

Körösmező—M.-Sziget—Debreczen

Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.82 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonat 1.22 délután

Szerencs—Debreczen

Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat 9.08 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat 6.10 délután

Nagy-Léta—Vértess—Debreczen

N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	" 1.05 délután

Tisza-Lök—Debreczen.

Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.25 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.30 délután

Füzes-Abony—Debreczen

Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt



POLGAR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert
orvosi mű-és kötetkezés

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja duzzan fölőszert rak-
tárát saját gyártmányu or-
vosi sebészeti és beteg-
ápolás-tárgyakban.

Saját találmány u. m. kir.
szabadalmazotti Polgáriéle

SERVIZÓ

haskötő, göröcsérelleni gum-
mi-hariganya, orthopedia-ké-
szülékek, műlábak és ke-
sek stb.

Valódi frauensia különleges-
ségek F. Bergmann fia pá-
riai gyárától.

Utánadó ellen vétve 16302. sz. n. Részletes képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Bergony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely
már több mint 33 év óta meg-
bízható bedörmedési alkalmatait
kiszívja, csiszol és megbővíti.

Intés. Silányabb utánzatok miatt
— bevételekért óvatossá le-
gyünk és csak az eredeti tüveket
dobozokban a „Bergony” védjeggyel
és a „Richter” orvosi jegyzékkel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török János
gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
cs. és kir. udvari orvostudósok.
Rudolstadt.

Eckert — Edelbraut-féle gyógyhatású

Természetes Likör



hegyi rővényekből készítve jó
ízű gyomorerosító.

Vadászatokon, úgy kirándu-
lások alkalmával

vizzel vegyítve kitűnő üdítőül
szolgál. Legajánlatosabb házi szer

cs. és kir. szabadalmazott

**Likör gyár
Alb. Eckert Grác.**

**Hirdetések
jutányos aron felvételnek
a kiadó hivatalban.**

**Artézi ésszivatyus kutak
furására**

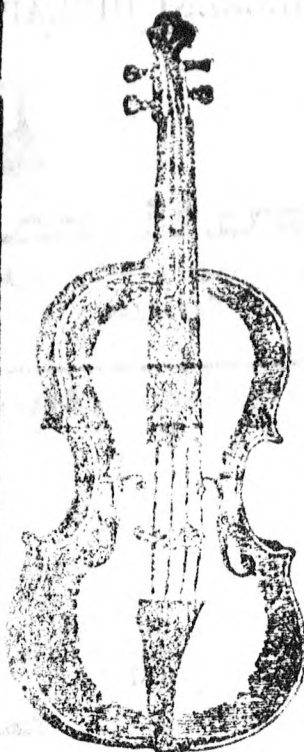
községek, gyárak, gazdaságok és magányosok
részére jutányos feltételek mellett ajánlkozik.

Guró Lőrincz kútfuró mester
és vállalkozó,
ki 15 év lefolyása alatt

**200-nál több sikerült
fúrkatat létesített.**

Megrendelések ezimemre **DEBRECZEN, Varga**
utca 20-ik szám intézendők.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.



Kitüntö've az 1900. párisi világkiállításon arany éremmel. (Hang-
szerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszerészáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám,
saját házában (a kereskedelmi minisztérium mellett.)

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára

Hegedű vonóval	8 frttól	15 frtig
Mesterhegedűk vonóval ...	15 frttól	300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frttól	150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 frttól	100 frtig
Fuvelák	2 frttól	100 frtig
Szárnykürtök trombita, stb.	12 frttól	feljebb.
Czimbalmok	35 frttól	300 frtig
Rákóczy-tárogatók	30 frttól	60 frtig

Elpusztíthatatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8
kitűnő erős hangu 10 frttól 80-ig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vendégszolgálat: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest—Bécs.

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskái

(Neustein féle ERZSEBET labdacskók.)

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekeknek is
szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükeros, mely 8 do-
bozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Készpénz előleges pekuldeése mellett bérmentve küldetik.



ÓVÁS! Utánzósktól különösen óvakodjunk. Kérjük határo-
zottan Neustein Fülöp hashajtó labdacskait. Va-
lódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett
védjeggyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein-
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-
székileg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz oximmet gyógyszerész
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mi-
halovits István, és Füleki Pál gyógyszerészárban.

Egész
Fél év
Negy
Egy hó
abbat
tulaj
ben
is el
véle
pen
jut é
vagy
kelő
a ko
zsák
min
niök
miko
nyes
és v
kor
fegy
Mos
ban
telje
tors
dém
szük
foku
leke
tató